

mål burde USA og Sovjetunionen erklære aldrig som den første at ville anvende atomvåben, ligesom de skulle nedlægge alle atom-baser på fremmede områder. Hvorvidt konferencen skulle holdes i FN-regie var et spørgsmål, der måtte afgøres på grundlag af drøftelser mellem alle stater.

Det sovjetiske initiativ om en verdensnedrustningskonference indeholdt hverken en klar målsætning eller praktiske forslag for dens gennemførelse. Konferencen ville blive en klub for endeløse diskussioner uden at komme problemernes løsning nærmere. FN havde vedtaget et stort antal resolutioner, men efter vedtagelsen fortsatte supermagterne deres våbenkapløb og krigsforberedelser. Resultatet kunne kun blive: jo flere resolutioner FN vedtog, jo lavere blev FN's prestige. Det var på tide at ændre denne situation. Man burde dog ikke træffe forhastede beslutninger om et så væsentligt problem som nedrustning. Det ville derfor være den bedste løsning, om det sovjetiske forslag ikke kom til afstemning under 26. generalforsamling.

Den amerikanske delegerede mindede i sit indlæg om, at udenrigsminister Rogers i sin tale den 4. oktober 1971 under generalforsamlingens generaldebat havde udtrykt skepsis med hensyn til udbyttet af en periodisk verdensnedrustningskonference udenfor FN. Erfaringerne fra efterkrigstiden havde vist, at konkrete, trinvis initiativer havde større mulighed for at føre til resultater end storslåede generelle planer. Nedrustningsforhandlinger var yderst vanskelige og komplicerede, fordi de berørte staternes grundlæggende sikkerhedsproblemer.

Man ville ikke bestride, at en bred, periodisk udveksling af synspunkter om nedrustningsspørgsmålene kunne indebære en stimulering af anstrengelserne for at standse våbenkapløbet. En sådan generel diskussion fandt imidlertid sted under 1. udvalgs nedrustningsdebat.

USA anerkendte, at en varig og stabil fred måtte baseres på nedrustningsaftaler, som afspejlede alle landes interesser, og man så derfor gerne, at alle atommagter deltog i nedrustningsbestræbelserne på en for dem tilfredsstillende måde, som tillige afspejlede ikke-atommagternes interesser.

Debatten havde vist, at en række lande gik ind for sammenkaldelsen af en verdens-

nedrustningskonference. Andre havde imidlertid udtrykt betænkeligheder ved forskellige sider af det sovjetiske forslag. Der var ingen grund til allerede nu at fastsætte en dato for en sådan conference. USA var imidlertid villig til at fortsætte drøftelserne om det hensigtsmæssige i at afholde en verdensnedrustningskonference.

Sovjetunionens delegerede afsluttede debatten med at udtale, at tiden nu var moden for en verdensnedrustningskonference med deltagelse af alle stater uanset medlemsskab af FN. Konferencen skulle behandle alle nedrustningsspørgsmål, herunder atomnedrustning. Det synspunkt, at konferencen skulle begrænses til et enkelt spørgsmål, var ubegrundet og urimeligt, og havde da heller ikke vundet tilslutning. Man kunne ikke acceptere den kinesiske påstand om, at forslaget savnede en klar målsætning. Ligeledes måtte han afvise, at konferencen ville blive en konfrontation mellem atom- og ikke-atommagter, og at den alene skulle tjene til at sikre atommonopolet. Det var også i strid med kendsgerningerne at hævde, at den begrænsede prøvestopaftale og ikke-spredningsaftalen tjente samme formål.

Sovjetunionen kunne tilslutte sig det ægyptiske forslag om, at generalforsamlingen traf en principbeslutning om at afholde konferencen og anmodede generalsekretæren om at indhente svar fra alle stater om de nærmere problemer vedrørende konferencen. Fra sovjetisk side var man rede til at acceptere afholdelsen af konferencen i FN-regie under den udtrykkelige forudsætning, at alle stater uden undtagelse kunne deltage.

31 uforpligtede og østeuropæiske lande fremlagde et resolutionsforslag, hvori der gives udtryk for den opfattelse, at det vil være ønskeligt, om der snarest blev taget sådanne skridt, at spørgsmålet om sammenkaldelsen af en verdensnedrustningskonference kunne underkastes omhyggelig vurdering. Endvidere indbydes alle stater til inden den 31. august 1972 overfor generalsekretæren at fremkomme med kommentarer om spørgsmål så som konferencens hovedformål, foreløbige dagsorden, mødested, forhold til FN, tidspunktet for dens afholdelse og dens varighed samt proceduren for det forberedende arbejde. Inden afstemningen udtalte Kina, at det måtte være en for-